

MISJONSHISTORIE PÅ FRIMERKER

av

H. CHR. MAMEN

Motivene på frimerker gjenspeiler både naturens prakt og kulturens mangfoldighet, og med den store variasjonsbredde som frimerkene nå spenner over, er temasamling nå blitt mer og mer alminnelig. Det er den mest meningsfylte form for filateli. Motivsamlerne har svært meget å velge mellom, men det tema som synes å samle størst interesse, er religiøse motiver. Disse er organisert i verdensforbundet *St. Gabriel – Union Philatelique Chretienne Mondiale* med underavdelingen *Skandinavisk St. Gabriel's Union*. En tilsvarende organisasjon i USA kalles *Corros* som står for *Collectors of Religion on Stamps*. En rekke av disse organisasjoner gir ut egne tidsskrifter. Når erkeengelen Gabriels navn er knyttet til organisasjoner med dette formål, kommer det av at Gabriel, som budbringer til menneskene, står som patron for postverket og filateli innen den katolske verden. Meningen med det er naturligvis å gjøre postfunksjonærenes hverdagslige arbeid mer meningsfylt, og filateli kan bli mer enn en hobby.

Religiøse motiver på frimerker er så mange at de fleste finner å måtte foreta en begrensning innen dette felt. Det overveldende flertall av samlere innen denne sektor konsentrerer seg om den kristne tro og samler på merker med motiver fra bibelen, kristne symboler og kirkens historie. Her er igjen en rik variasjonsmulighet; og en av dem er misjonshistorie på frimerker. Det foreligger forresten en bok utgitt av Clemens Anheuser *Missionsgeschichte auf Briefmarken* (1962). Boken er illustrert med 400 frimerker som alle forteller misjonshistorie.

Litteratur av denne art blir fort foreldet, for det kommer stadig ut nye frimerker. Vi kan nevne tre eksempler med tilknytning til vårt eget land: Det norske bibelselskaps 150-årsjubileum i 1966

ble markert ved to norske frimerker med den oppslåtte bibel som motiv, men førstedagsstempelet og tilhørende konvolutt markerte bibelmisjonen og dens motto: Guds ord for vår nye verden.

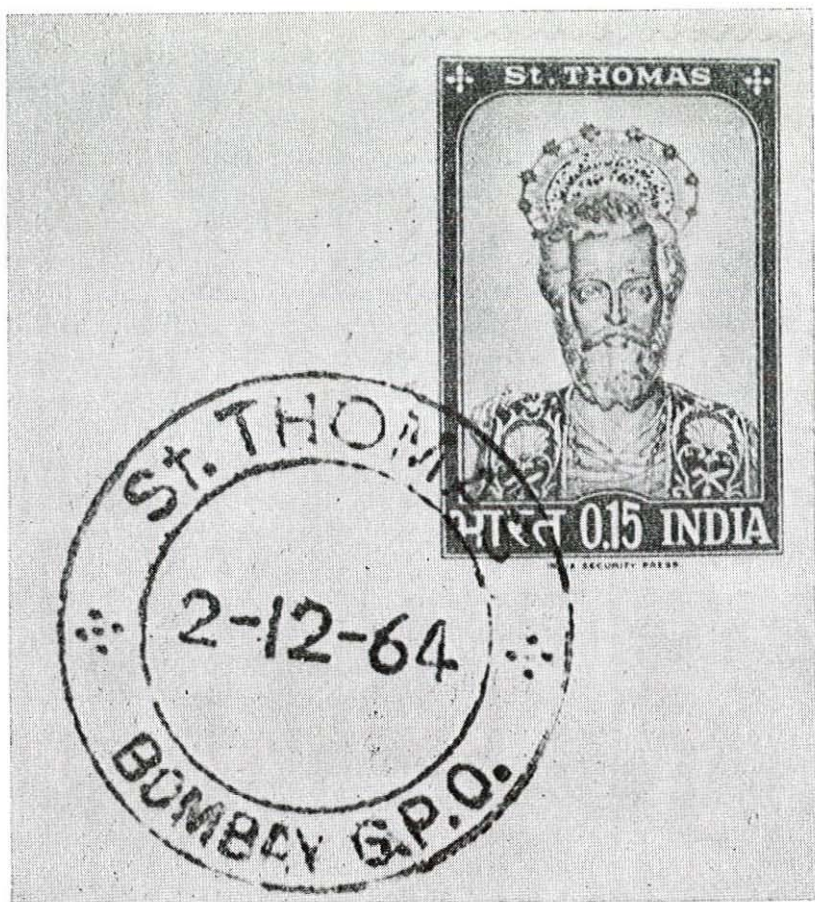
Hundreårsjubileet for Santalmisjonen i 1967 markerte vårt postverk med to merker med henholdsvis Skrefsrud og Ebenezerkirken som motiv. Det gassiske postverket hedret samme år den gassisk-lutherske kirkes hundreårsjubileum — og dermed den norske misjon på øya — med et merke. Vi kunne fortsette å regne opp misjonsmotiver på frimerker utgitt de seneste år, men vi skal heller gå frem i kronologisk orden ved å begynne med begynnelsen. Da velger vi ut et merke utgitt av Vatikanstaten: Vi ser der en moden hveteåker og leser Jesu ord (på latin) «Rogate Dominum messis ut mittat operarios in messes suam», dvs. be høstens Herre at han sender arbeidere ut i sin høst.

Det er mange — svært mange — frimerker som markerer de ulike etapper i Paulus' misjonsvirksomhet. Hans tale til filosofene på Areopagos, hans første komme til Makedonia, hans skipsforlis ved Malta, hans komme til Roma og hans martyrium. Dette er merker gitt ut ved de forskjellige 1900-årsjubileer som vår generasjon har feiret til minne om kirkens største misjonær.

Bonifatius og Willibrord, St. Patrick og St. Olav og alle andre av Europas «apostler», Cyril og Methodios, — vi finner dem alle på frimerker. Grønlands apostel, Hans Egede, har Den Kgl. Post på Grønland reist et postalt monument over til 200-årsdagen for hans død.

Når det gjelder kristendommens vekst i Asia, merker vi oss at India har gitt ut frimerke med apostelen Thomas på. Han skal jo ha grunnlagt den indiske Thomaskirken. Vi finner frimerker med den lidenskapelige Franz Xavier, reformasjonstidens pionermisjonær i Det fjerne østen. Filippinene og Stillehavets øyverden, som for største delens vedkommende er kristnet, har en mengde frimerker med kristne motiver. Et frimerke fra New Zealand viser virkelig en unik situasjon: den første gudstjeneste som er holdt i dette landet, nemlig juledag 1814 — under åpen himmel!

På samme måte kan vi følge kristendommens vei gjennom

Postverket i India har gitt ut frimerke til minne om Indias apostel, Thomas, en av de tolv.

Det er mange frimerker til minne om kirkens største misjonær Paulus. Malta har gitt ut en serie til 1900-årsminnet om skipsforliset som Lukas forteller om i Apostlenes gjerninger.

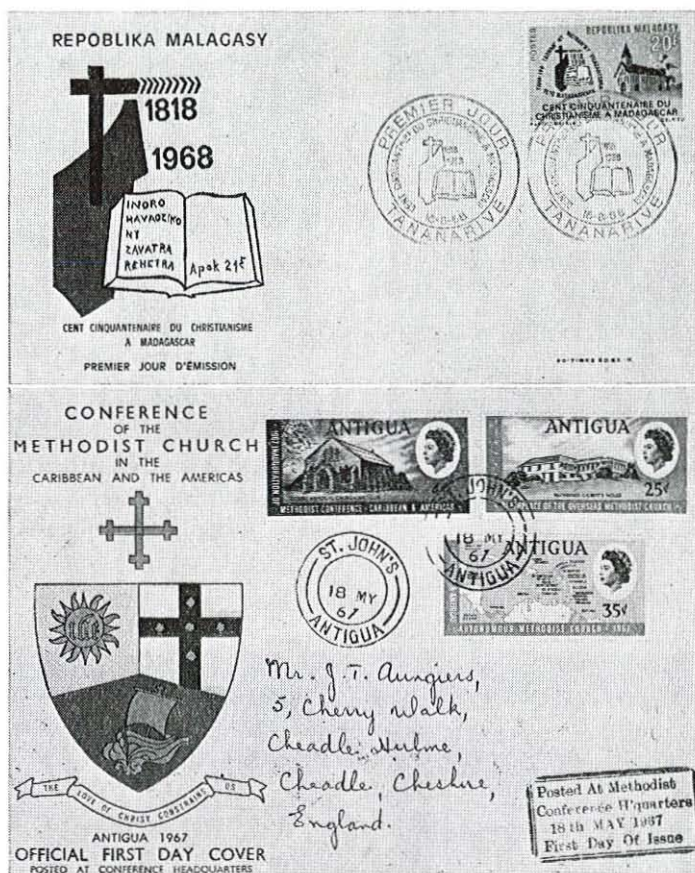
Vi forbinder Ignatius Loyolas navn med motreformasjonen, men han var også den sterke talsmann for misjon i reformasjonens århundre. Her er han på et frimerke fra Columbia.

Grønlands apostel finner vi på et merke utgitt til 200-årsdagen for hans død.

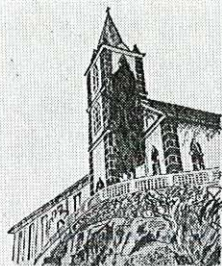
Det er et mylder av kirker som er avbildet på frimerker. Som eksempel viser vi prekestolen i St. Stephanskatedralen i Wien, og som kontrast et lite kapell ved Thule på Grønland med den lille eskimo-menighet på kirkevei.

150-årsjubileet for kristendommens komme til Madagaskar er markert på merket øverst: motivet på konvolutt, stempel og merke er det samme: kart over Sol-skinnsøya, åpen bibel og korset. På frimerket er det dessuten en kirke.

Til Metodistkirkens konferanse på den britiske besiddelse Antigua i Karibia i 1967 ble det gitt ut tre frimerker — vi har nok dronningens bilde på dem alle, men vi ser på et av dem en metodistkirke.

REPOBLIKA MALAGASY

FAHAZATO TAONAN'NY FIANGONANA LOTERIANA MALAGASY
CENTENAIRE DE L'EGLISE LUTHERIENNE MALGACHE
1867 - 1967

PREMIER JOUR D'ÉMISSION

EDIZIONE ROMANA

First Day Cover

Guds ord for vår nye verden

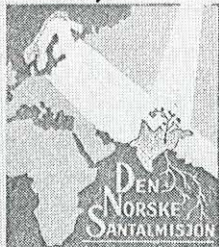
DET NORSKE BIBELSELSKAP
1816 - 1966

*H. Ole Mamen
Boks 76
Solberg*

First Day Cover

1867 * 100 år * 1967

*Pastor H. Ole Mamen
Boks 76
Solberg p.a. Oslo*

Frimerker med førstedagsstempel med motiver fra norsk misjonshistorie.

Afrika. Frimerker forteller om Nord-Afrikas gamle kirkehistorie. Algerie har for eksempel hedret Augustin med et merke, og Etiopias gamle kristne tradisjon vitner også frimerkene om. At overgangen til den kristne tro kunne koste livet, viser en serie frimerker som Vatikanet har gitt ut til minne om 28 innfødte martyrer i Uganda som ble drept for sin tros skyld i 1886.

Vi kan ikke fortsette denne oppregningen, men la det være klart at kristendommens gang ut til folkene, har også den verdslige makt funnet å være av så stor betydning at frimerkene forteller om det. Et frimerke er et kunstverk i miniatyr, og hadde vi kunnet gjengi noen av disse vakre merker i fargetrykk, skulle det nok ha gitt en og annen leser lyst på å begynne med en samling.

Det er imidlertid en annen sammenheng mellom misjon og filateli, nemlig når misjonsselskapene har samlet på brukte frimerker for å bedre sin økonomi og dermed sin effektivitet. Det skjer i mange land, takket være filatelien universelle utbredelse og masseoppslutning. For tiden har Det britiske og utenlandske bibelselskap en årlig inntekt på £ 1 700 ved hjelp av sine brukte frimerker. I sin tid skrev Albert Schweitzer til sine venner i Europa og ba dem hjelpe ham med å samle brukte frimerker som han igjen skulle selge til beste for arbeidet i Afrika. I Norge fikk Eivind Berggrav satt mange av sine venner igang med frimerkesamling til beste for urskoglegens hospital. I sitt rundskriv til venner skrev Berggrav (1924): «Alle slags frimerker er velkomne, norske og utenlandske. Send pakken til meg, så skal jeg la den gå videre til Afrika. Kanskje er det flere som kan hjelpe til?»

Lenge før frimerkene var oppfunnet har vi imidlertid eksempler på at postverket har finansiert misjonsarbeidet. I 1712 besluttet den dansk/norske kongen at overskuddet av postverket skulle gå til den ostindiske misjon i Trankebar i India. Datidens misjon var det staten og kongen som tok ansvaret for. Det er således en gammel forbindelse mellom posten og misjonen!

Det er en selvfølge for oss at våre pakker og brev — mot en forsvinnende liten betaling — finner frem til den rette adressat av alle verdens 3000 millioner mennesker, enten det er i bushen i Afrika eller i en av verdensbyenes myldrende millioner. Bak

dette ligger et fantastisk organisasjonsapparat, og et enestående mellomfolkelig samarbeid som trosser jernteppet og bambusteppe-
pet.

De små frimerkene er signal til postfunksjonærer i alle mulige land om at brevet skal befordres videre og i sin tid utleveres til mottageren fritt — derav navnet! Men når et frimerke blir gammelt og sjeldent, kan det bli verd mange ganger hva det kostet som nytt og ubrukt. Og hvis det har motiv fra Den hellige skrift eller fra kirkens og misjonens historie vil det for medlemmer av St. Gabriels filatelist-union ha verdi — uansett den såkalte katalogpris.